

Ressenyes

Fira de Museus i Educació

Recursos educatius des dels museus

Durant quatre dies del mes de juliol més d'un centenar d'institucions museístiques de tot Catalunya van participar a la Fira de Museus i Educació sota el lema «Sortir de l'aula: recursos educatius per a l'ensenyament», organitzada pel Museu Marítim de Barcelona. La fira tenia com a objectiu esdevenir una plataforma d'intercanvi d'experiències entre tècnics d'educació dels diferents museus i entre aquests i el col·lectiu de professionals de l'educació.

Un espai especialment dinàmic, amb tres àrees d'activitats ben diferenciades que funcionaven a la vegada. El primer d'ells era la zona d'estands, integrada per 59 espais disposats al voltant de la Sala Marquès de Comillas, que representaven 155 institucions, on es mostraven les propostes educatives que des dels museus es realitzen per als centres de formació reglada. Al centre de la sala hi havia sis àrees de tallers funcionant totes alhora, on es feien petites mostres de les activitats que es duen a terme als museus. Qui volia s'hi asseia i participava en el taller escollit. La darrera àrea de treball era la Sala de Conferències, on ponents de reconegut prestigi van fer les seves reflexions sobre quina hauria de ser la relació entre les escoles i els museus.

La Fira de Museus i Educació ha permès prendre el pols de tot el que relaciona l'educació amb les nostres institucions museístiques, que amb pocs anys han fet un gran salt quantitatiu i qualitatiu.

VI Premi Ricart i Giralt

Nou vocabulari de la navegació

El premi de recerca Josep Ricart i Giralt ja comença a tenir una certa tradició dins l'àmbit dels estudis relacionats amb el patrimoni marítim i la navegació. La sisena edició d'aquest guardó es va concedir al treball *Diccionari de l'aparell i del velam en els grans velers*, l'autor del qual és Ricard Jaime.

En aquesta edició s'havien presentat quatre treballs, el guardonat *Diccionari de l'aparell i del velam en els grans velers*, *El vaixell de la pau*, *Les nissagues masnovines a l'època daurada de la navegació a vela* i *Solidaridad y abordaje. La responsabilidad por los daños causados a la carga*.

L'import del premi és de 4.800 €€.€.€.€. També es va aprovar la concessió d'un accèssit, dotat amb un import de 1.200 €, al treball *Solidaridad y abordaje. La responsabilidad por los daños causados a la carga*, de Carlos Gómez.

II Beca Monjo i Pons i I Premi de Recerca
Emerencià Roig i Raventós

Doble reconeixement a la recerca

Promoguda pel Museu Marítim i Drassanes Reials de Barcelona i pel Colegio y Asociación Oficial de Ingenieros Navales y Oceánicos (Delegació de Catalunya), el jurat de la II Beca Monjo i Pons va decidir premiar la proposta *Aportación de Cataluña a la arquitectura naval: valor tecnológico de los veleros del siglo XIX*, l'autor de la qual és Francisco Fernández González. A aquesta edició s'havien presentat vuit treballs.

D'altra banda, el Museu Marítim de Barcelona ha convocat el I Premi de Recerca Emerencià Roig i Raventós, amb l'objecte d'estimular els treballs de recerca entre els estudiants de 1r i 2n de batxillerat o de cicles formatius d'ensenyament professional equivalent. L'objecte d'estudi pot ser qualsevol camp de les ciències socials relacionat amb el patrimoni i la cultura marítimes en l'àmbit de la costa catalana. Darrere d'aquesta convocatòria hi ha la voluntat de proposar, a la gent més jove que s'inicia en el món de la investigació, que orientin els seus treballs cap al món marítim, on s'obren moltes possibilitats de recerca interessants i accessibles al estudiants de batxillerat i similars. En aquesta primera edició, el jurat va concedir el premi al treball *El Port de Palamós* per la seva aproximació multidisciplinària a l'esmentat port. L'autor del treball premiat és Eric Nadal Fontané, de l'IES Cassà de la Selva.

El premi consisteix en un ordinador portàtil i un lot de publicacions del Museu Marítim de Barcelona.

Exposició «Cervantes i les galeres»

Vaixells i literatura

Dins les activitats de l'Any del Llibre i la Lectura, celebrat l'any passat, el Museu Marítim de Barcelona va voler contribuir mitjançant l'exposició «Cervantes i les galeres».

La vida i l'obra de Miguel de Cervantes permeten fer un apropament al món de les galeres, un tipus d'embarcacions especialment utilitzades en les batalles navals, que tingueren un paper preponderant al Mediterrani des de l'època clàssica i fins ben entrat el segle XIX. Abordar la importància d'aquest tipus de vaixells va semblar especialment adient, entre d'altres raons perquè durant molts segles, a les Drassanes Reials –seu del Museu Marítim–, s'hi construïen i reparaven bona part de les galeres del nostre país, la més emblemàtica de les quals fou, sens dubte, la *Galera Reial* de Don Joan d'Àustria, bastida l'any 1568 per capitanejar la flota cristiana contra els turcs –que amenaçaven d'estendre el seu domini per la Mediterrània–, a la batalla de Lepant, i de la qual al Museu se'n pot veure una rèplica a escala real.

A partir de l'obra de Cervantes s'abordaven cinc temàtiques: «Cervantes a Lepant»; «Galeres, galeasses i galiotes»; «La vida del galiot»; «Les quatre galeres de Catalunya» i «La Galera Reial», les quals quedaven explicades, en gran mesura, mitjançant fragments de les seves novel·les. L'exposició també permetia mostrar gravats, pintures, models d'embarcacions i objectes mariners que generalment es troben a la reserva del Museu.

Exposició «Pirates»

Un viatge a través de la història de la pirateria

La història de la pirateria està íntimament lligada a la de la mateixa navegació. Enfonsa les seves arrels en els inicis de la civilització i arriba fins als nostres dies. Es tracta d'un fenomen complex, que té implicacions polítiques, econòmiques, socials i fins i tot ètiques. El Museu Marítim de Barcelona va voler dedicar a aquest fenomen una exposició, «Pirates», que es va inaugurar a mitjan mes de març a la Sala de les Naus de la Generalitat i que s'allarga fins al 7 de gener de 2007.

La pirateria es pot definir de manera senzilla: els actes que en terra es denominen *pillatge* i *robatori*, en mar reben el nom de *pirateria*. Si són comesos pels qui s'emparen en el dret de represàlia cal parlar, en canvi, de *cors*. L'esmentada activitat és una forma de guerra amb autorització, atorgada pel poder mitjançant la *patent de cors*, que permetia perseguir vaixells enemics i emparar-se de les riqueses que transportaven.

La pirateria i el corsarisme han estat activitats comunes en qualsevol mar on hi ha hagut un trànsit marítim important. A l'exposició «Pirates» s'ha volgut donar especial importància a la Mediterrània com a escenari de l'activitat de pirates i corsaris. Amb el preu de l'entrada a l'exposició s'inclouen, durant els caps de setmana, activitats teatralitzades i visites guiades.

Viatge del pailebot del Museu

El *Santa Eulàlia* a Isla Cristina

Una de les funcions del pailebot *Santa Eulàlia* –l'extensió a l'aigua del Museu Marítim de Barcelona, que va ser fruit d'una llarga recuperació i restauració com a vaixell emblemàtic de la història de la navegació–, és actuar d'ambaixador d'aquest museu, de la ciutat i del país per totes les mars del món. Així ho va fer també el passat mes de juny, viatjant fins a Isla Cristina (Huelva), per celebrar l'aniversari del naixement de l'illa i l'anada, ara fa 250 anys, de pescadors de Mataró que anaven a buscar queviures lluny de casa i que van començar a establir els fonaments d'un poble, amb una base de pesca. L'acte que es va fer va reunir les principals autoritats implicades en aquest esdeveniment, els alcaldes de Mataró i Isla Cristina.

El *Santa Eulàlia*, vaixell insígnia del Museu Marítim, es troba normalment ancorat al Port Vell de Barcelona i cada dia, si no està navegant, es pot visitar. El vaixell és una peça fonamental en tot tipus de programes educatius i activitats pedagògiques i ciutadanes relati